Година I. Бабадагъ, срѣда, 7 ноемврий, 1917 г. Брой 58.

ВѢСТНИКЪ ДОБРУДЖА

АБОНАМЕНТЪ:
За България, за 6 м.— 7 л.
За странство „ „ „ —14 л.
Единъ брой 10 ст.

ОБЯВЛЕНИЯ:
На IV стр. 15 ст. на кв. см
Адресъ:
Дирекция на в. „Добруджа"
градъ Бабадагъ.
Ръкоп. не се връщатъ назадъ

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВѢТЪ

Излиза понедѣлникъ, срѣда и петъкъ

Градската библиотека
251
Варна

За отвлѣченитѣ добруджанци. — Ромънска низость. — Балфуръ за България. — Изъ разгромена Русия. — Милувкитѣ на враговетѣ. — Мждународна конференция за военно-плѣнницитѣ и гражданскитѣ плѣнници. — Графъ Чернинъ въ Берлинъ. — Изявления на Керенски. — Вечерни и недѣлни училища въ Сѣверна Добрджа.

ЗА ОТВЛѢЧЕНИТѢ ДОБРУДЖАНЦИ

(Съобщение на Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ)

„Морнингъ постъ" отъ 11.X т. г. пише:

„Ромънската легация въ Лондонъ съобщава слѣдното на тамошнитѣ вѣстници: Българското правителство обнародва на 5 септемврий едно съобщение, въ което се твърди, че ромънското правителство отвлѣкло „българското население отъ Добруджа". Това обвинение е неоснователно и очивидно повдигнато само за извинение на жестокоститѣ, извършени отъ самитѣ българи.

При обявяване на войната въ Добруджа, както и по други мѣста въ Ромъния, поданици на неприятелскитѣ държави изобщо бидоха интерирани и завръщането биде позволено, доколкото това позволяваха съобщителнитѣ срѣдства.

Отъ друга страна ромънското правителство рѣшително протестира противъ отвличането на ромъни въ вѫтрѣшностьта на България и Турция, кѫдѣто сѫ изложени на най-голѣма мизерия. Мнозина умрѣли и мнозина били доварани до просешка тояга".

На тая възмутителна ромънска дързость, Централниятъ Добруджански Народенъ Съвѣтъ отговаря:

1. Въ 56 броя наредъ в. „Добруджа" печати, класирани по села и градове, нескончаемитѣ списъци съ имена на хиляди добруджански мѫже, жени и дѣца, отвлѣчени миналата година отъ ромънската власти въ изгнание и бѣдствие. Само отъ голѣмото българско селе Алмалий, Островска околия, което до ромънската мобилизация е брояло 1819 жители, сѫ откарани 1534 души, между които 138 дѣца до 3 годишна възрасть и 38 старци между 75 и 105 годишна възрасть; останалитѣ сѫ жени, дѣца юноши и дѣвици отъ 3 до 18 годишни и мѫже възрастни и старци отъ 45 до 75 годишни. Отъ гр. Тутраканъ сѫ откарани 691 души; отъ Добричъ — 515, отъ гр. Тулча — 233, отъ гр. Каварна — 134, отъ Силистра — 327, отъ Калиметрово — 984, отъ Гол.-Кайнарджа — 145, отъ с. Кара-Омуръ, Силистренско, — 684, отъ с. Айдемиръ — 271, отъ с. Малка Кайнарджа — 117, отъ с. Вѣтренъ — 162, отъ с. Сребърна — 104, отъ с. Попина — 115, отъ с. Хаджи-Бъсселеръ, Добришко — 175, отъ с. Каралезъ — 94, отъ стотици други Добруджански села — по 50-100 — изобщо отъ цѣла Дъбруджа по-вече отъ 25,000 мѫже, жени и дѣца, голѣмото мнозинство отъ които сѫ ромънски поданици, а не поданици „на неприятелски държави", както се твърди въ съобщението на Лондонската легация.

Въ надвечерието на ромънската намѣса въ войната, въ продължение на 15 дни, само отъ южна Добруджа сѫ били откарани отвѫдъ Дунавъ като заложници 17,518 мѫже, жени и дѣца: отъ Силистренска околия 9641, отъ Тутраканска околия — 2293, отъ Куртбунарска — 1014, отъ Добришка — 4567 лица.

Вѣрностьта на посоченитѣ списъци и изложенитѣ данни може да бѫде установена всѣки моментъ въ самитѣ родни мѣста на нещастнитѣ жертви отъ една анкетна комисия, съставена отъ прѣдставители на неутралнитѣ държави. Но това сега е излишно, понеже самото ромънско министерство на вѫнкшнитѣ дѣла признава официално факта, че е отвлѣчено българско население отъ Добруджа, като прѣдаде, слѣдъ енергичното застѫпничество на българското правителство, чрѣзъ Швейцарската легация въ Ромъния списъци на отвлѣчени и заточени въ Молдова българи, ромънски поданици, отъ Тулча, Кюстенджа, Добричъ, Тутраканъ, Исакча и други добруджански села и градове. Тия списъци, подписани отъ главния секретарь на ромънското министерство на вѫнкшнитѣ дѣла г. Бургеля, сѫ най-убѣдително опровержение на опровержението на Лондонската ромънска легация.

Пълната основателность на обвиненията, които се хвѫрлятъ вѫрху ромънското правителство за неговото безчовѣчно дѣло, извършено надъ мирното население въ Добруджа и надъ поданицитѣ на централнитѣ сили, живущи въ Ромъния, се потвѫрдява и отъ други официални документи: отъ нотата подъ № 164 отъ 10 ноемврий м. г., подадена до ромънския министъръ на вѫнкшнитѣ дѣла отъ пълномощния министъръ на Сѣверо-Американскитѣ държави въ Ромъния, отъ оная подъ № 2308 отъ 3 ноемврий с. г. на пълномощния министъръ на Холандия, както и отъ рапорта съ дата 3 юний т. г., адресиранъ до международния комитетъ на Червения кръстъ въ Женева отъ Швейцарския шарже д'аферъ въ Ромъния и печатанъ въ „Nouvelles de l. Agence Internaaiónale des prisonniers de gerre" отъ 1 септемврий т. г.

2. У насъ, въ Добруджа, и въ България сѫ непознати и неизвѣстни българскитѣ жестокости, които ромънската легация grosso mundo ни приписва, безъ да посочи какъвто и да е било конкретенъ случай. Ромънскитѣ, обаче, жестокости и издевателства надъ мирното и невинно добруджанско население сѫ нотории. Масовитѣ убийства, извършени миналата година отъ ромънскитѣ войници и стражари надъ безащитни жени, дѣца, мѫже и старци въ с. Валаджа, гр. Добричъ, с. Каралесъ, Кокерджа, Рахово, Сливо-поле, Сребърна и други мѣста, сѫ констатирани и протоколирани отъ една безпристрастна анкетна комисия, въ която участвува и прѣдставительтъ на Сѣверо-Американската република. Само въ гр. Добричъ на 3 септемврий 1916 г. сѫ били застрѣляни въ казармитѣ 57 невинни добришки граждани, списъкътъ на които е печатанъ въ бр. 46 на в. „Добруджа". Независимо отъ данниитѣ на тая анкета, ето още единъ официаленъ рапортъ, който рисува сѫдбата на отвлѣченитѣ въ първитѣ дни на тѣхното изгнание.

До Господина коменданта на градъ Силистра.

Господинъ Полковникъ,

Съгласно желанието Ви, проявено при прѣдставлението ми слѣдъ завръщане отъ Браила, честь имамъ да Ви изложа нѣкои факти, видѣни и чути отъ мене, върху участьта на много наши сънародници и съграждани, отвлѣчени отъ ромънскитѣ власти въ деня на тѣхната мобилизация и слѣдъ тѣхното отстѫпление отъ нова и стара Добруджа.

На 17-й августъ 1916 г. ст. ст. заминахъ отъ Силистра съ прѣдназначение за гр. Дорохой (сѣверна Молдова), гдѣто бѣхме повикани всички запасни офицери и лѣкари, бивши такива въ българската армия и жители на сега въ тази частъ на българска Добруджа, които се окупира отъ ромънското кралство прѣзъ 1913 година. Въ Калараш на пѫть за гарата видѣхъ въ казарменния дворъ насѣдали тукъ-тамъ силистренски първенци, откарани прѣди нощьта срѣщу 15-й августъ ст. ст., обаче не посмѣхъ да се приближа до оградата, понеже се охраняваше отъ силенъ пѣхотински варвулъ. На Калараша гара прѣдстоихъ до 3 часа слѣдъ полунощь, а въ 2 часа започнахъ да водятъ подъ силенъ кавалерийски кордонъ селяни първенци (българи и турци), арестувани изъ селата нѣколко деня прѣди мобилизацията. Видѣхъ тамъ възмутителни сцени и безчовѣшки обноски, посрѣщнати съ викове на удобрения и браво отъ ромънски войници и граждани, между които и Силистренския началникъ на финансовата администрация Манаила, инженерския кондукторъ Георги Вараку, македонецъ отъ Прилѣпъ, касиера на Банка Румъняска зап. офицеръ Леонтеску и пр., които даже рекламираха, че ще е по-хубаво да бѫдатъ застрѣляни, отколкото да бѫдатъ откарани и хранени отъ ромънската държава.

„Отиха тази прѣстѫпна толерантность", казаха тѣ, „къмъ този варварски народъ, къмъ тѣзи хуни и татари; трѣбва сѣмето имъ да изчезне отъ земното кълбо", и обвиняваха префекта Камарашеску, че е държалъ съ българското население и го е защитявалъ. Единъ майоръ (види се бѣше назначенъ за тази процедура) ги настанѧваше изъ вагонитѣ, като имъ отвързваше вѫрзанитѣ рѫцѣ и съ псувни, които влашкия рѣчникъ познава, и шамари ги прѣдаваше на войници, които отъ своя страна довършваха започнатото отъ свои началникъ. Тикаха ги като животни въ товарни вагони по 50 души и слѣдъ това затварѣха кратата, (трѣбва да се знае, че въ това врѣме имаше непоносими горещини). Между откаранитѣ въ тълпината можахъ да позная нѣкои Алмалийци, между които и бившия тамъ дългогодишенъ кметъ Иванъ Молловъ, и свещеницитѣ Шиковъ отъ Калиметрово, Григорий Арваудовъ отъ Айдемиръ, стария Кара-Омурски свещеникъ, за когото отпослѣ чухъ, че се помишлъ. Сѫщата процедура и обноски бѣха приложени и къмъ турскитѣ първенци—ходжи и хатини, откарани по сѫщия вандалски начинъ, както и българитѣ.

Слѣдъ завръщането ми отъ Дорохой на пѫть за Слатина, гдѣто бѣхъ назначенъ въ 3-й пѣхотенъ полкъ, въ Букурещъ се разболѣхъ и останахъ на лѣчение най-напрѣдъ въ хотела, а отпослѣ въ военната болница. Нѣколко деня прѣди излизането си въ болницата, минувайки съ файтонъ покрай градоначалството, видѣхъ въ двора около 200 жени, селянки отъ Добруджа (по дали отъ новата или старата не мога да твърдя), които слѣдъ обѣдъ бяли застрѣляни отъ ромънскитѣ власти въ мѣстностьта „Малмезонъ"—мѣсто, опрѣдѣлено

за стрѣлбище. Това ми го каза и потвърди бившия тукъ директоръ на Банка Агрикола-Рапгъ. Тѣ били застрѣляни по измислената прѣдлогъ, че сж хвърлили върху румънскитѣ войници, ранени и не, врѣла вода и брадвени удари, при тѣхното отстѫпление. Тукъ му е мѣстото да спомена, че споредъ тѣхната преса и обществено мнѣние тутраканската катастрофа се е дължала на българитѣ шпиони, и паниката, била прѣдизвикана отъ българи, облѣчени въ румънска войнишка униформа, които бѣгали въседнали на коне изъ тутраканскитѣ и силистренскитѣ улици и викали по румънски: „бѣгайте, кой кждѣ намѣри, защото българитѣ идатъ и колятъ всичко, каквото намѣрятъ", и това прѣдизвикало суматоха въ редоветѣ на войската и румънското население, вслѣдствие и на което е падането на Тутраканъ и Силистра. Това се хроникира въ румънскитѣ вѣстници „Адевърулъ" и „Димиминяца" (броеветѣ не помня). Научихъ се отпослѣ, че силистренситѣ първенци сж били откарани въ Галацъ, българскитѣ поданици въ Яломицкия окржгъ, а селянитѣ до единъ откарани въ Дордохойския и Ботошанския окрѫзи. До колкото можахъ да се науча отъ единъ евреинъ, нѣкой си Навонъ, търговецъ въ Кюстенджа, сѫщо откаранъ и интерниранъ въ Галацъ при силистренци, а отпослѣ освободенъ благодарение на парични срѣдства и влияние на високопоставени лица, всички наши съграждани сж били обискирани, както мѫже, така и жени и взето всичко цѣнно (пари, бижутерия и пр.), безъ да се издавали нѣкакви квитанции, и всички тѣзи цѣности сж влѣзли въ джобоветѣ на полицейскитѣ чиновници, които сж извършили обиска. Само отъ почтения силистренски търговецъ Ради Братоевъ нѣкой си подкомисаръ Шарбанеску е взелъ 18,000 лева. Въ началото, разправя г. Навонъ, сж били настанени въ Галацъ въ едно казармено помѣщение и доста сносно третирани отъ единъ капитанъ, назначенъ за началникъ на стражата, обаче, заради тази негова хуманность, отпослѣ билъ смѣненъ съ другъ единъ капитанъ—въплощение на всичко дивашко и варварско, и настанени въ салханата, въ единъ голѣмъ хангаръ, гдѣто сж лежали на циментови плочи, безъ покривки и завивки. Прѣди заминазашето ми отъ Браила чухъ, че сж били откарани и тѣ въ сѣверна Молдова и то пѣшъ.

Неслужилиятъ войникъ отъ Тутраканъ Димитъръ Тевекеловъ, съ когото се криехме въ Браила по-вече отъ мѣсецъ и бѣхме освободени отъ нашитѣ храбри войници при влизането имъ въ този градъ и сѫщеврѣмено изпратени по жилищата ни, ни разправи следующето за неговитѣ и на другаритѣ му страдания. Всички неслужившите войници отъ градоветѣ Силистра, Добричъ, Балчикъ, Каварна и Тутраканъ сж били сзикани на обучение въ градъ Калараш, нѣколко дена прѣди мобилизацията, обаче още при пристигането си въ този градъ сж били арестувани въ единъ яхъръ и държани гладни и жедни около 3 дена съ заповѣдь къмъ кордона, който ги е пазилъ, че щомъ нѣкой се обади за хлѣбъ, вода или изпълнение на физиологически нужди, да се застрѣля на мѣстото. Слѣдъ три дена имъ дали по малко хлѣбъ и вода, обаче всѣки день офицери и войници сж идвали при тѣхъ съ пълни пушки, нареждали сж ги въ една или двѣ редици и сж ги заплашвали съ смъртъ, като се подигравали съ тѣхъ. Тази безчовѣшка игра съ тѣзи нещастници е продължавала близу два мѣсеца и отпослѣ сж били откарани въ Браила да копаятъ окопи около този градъ.

На гарата Фаурей, между Бузъ и Браила, тѣ се научавать, че прѣди два мѣсеца оттамъ сж прѣкарали жителитѣ на евакуираните отъ румънцитѣ села: Калиметрово, Кара-Оиуръ, Алмалий и пр. и тамъ сж били отнети всичкитѣ имъ коля и добитъкъ; багажитѣ и покѫщнината, която си вземали, сж били изгорени; въ това жалко положение били откарани пѣшъ до Дорохой. Отъ тѣзи нещастници има мнозина измрѣли, най-много дѣца, отъ умора и гладъ. Всички неслужившите, за които говорихъ по-горѣ, съ изключение на Тевекеловъ и нѣкои добричани, които се криха при евакуирането на гр. Браила, сж откарани къмъ Молдова и Басарабия.

Сѫщия този Тевекеловъ твърди, че въ помѣщението, гдѣто сж били арестувани и малтретирани въ Калараш, сж били застрѣляни селени, откарани прѣди мобилизацията съ карѫцитѣ си пълни съ храни. Отъ други източници чухъ, че селското население, откарано въ Молдова, било разхвърлено по селата и малтретирано варварски и вслѣдствие на бой, гладъ, лишение и болести половината починало.

Въ Букурещъ видѣхъ слѣдующата характеристична сцена: къмъ 15-й септемврий ст. ст, ако се не лжа, разхождаха изъ улицитѣ на публично поругание около 20 души турци и единъ българинъ плѣнници, даже на българина плѣникъ едното му око бѣше повредено отъ рана и едвамъ се крѣпѣше на краката си. Всички се спираха и храчиха тѣзи нещастници и подканяваха конвоя да ги застрѣля. Какво стана отпослѣ съ тѣхъ, не мога да зная, въпрѣки че по околни пътища се мжчихъ да се науча за сждбата имъ.

Изобщо, като заключение, ще прибавя, господинъ полковникъ, че всичко въ тази епоха: преса, обществено мнѣние, кинематографи бѣше противъ всичко българско (къмъ германци, австрийци и турци не толкова); проповѣдваха, че когато ще настжпи денятъ на реванша (тѣ считаха разгрома имъ като несполучлива фаза отъ войната), всичко българско ще мине подъ ножъ и пламъци. Особенъ рекордъ въ тази агитация държаха вѣстницитѣ „Адевърулъ", „Димиминяца" и „Епоха", а статитѣ на главния редакторъ Конст. Миле особено се отличаваха по своята дълбока умраза къмъ българитѣ и България.

Това сж фактитѣ, господинъ полковникъ, които видѣхъ и чухъ отъ хора и върху истиностьта на които нѣма абсолютно никакво съмнѣние.

П. Бабаджановъ.

(Бившъ народенъ прѣдставитель).

3. Твърдѣнието на Лондонската румънска легация, че на интернираните поданници на неприятелскитѣ държави било позволено да се завърнатъ, доколкото това позволявали съобщителнитѣ срѣдства, нѣма нищо общо съ истината. Въ отговоръ на него, ние посочваме съобщението на германската военна администрация въ окупирана Румъния, печатано въ броя отъ 22 октомврий т. г. въ румънския в. „Gazeta Bucureştilor", отъ което извличаме слѣдните редове: „Хиляди невинни германци, австрийци, маджари, българи и турци бѣха още въ началото на войната интернирани отъ румънското правителство и съ неописуеми мжчения завлѣчени въ Молдова. Тамъ и сега тѣ се държатъ затворени въ лагери при лоши хигенически условия, безъ достатъчно храна и облѣкло. Роднинитѣ на тия нещастници не знаятъ дори, кои отъ тѣхъ сж умрѣли и кои сж още живи.

Съюзнитѣ правителства чрѣзъ неутралнитѣ легации поискаха нѣколко пъти да бждатъ освободени отвлѣченитѣ въ Молдова, като заплашиха румънското правителство съ репресивни мѣрки, а именно, че ще се взематъ заложници-румъни. Когато заплашването се осѫществи, румънското правителство се съгласи да освободи интернираните, като искаше дори да ги върне въ Мунтения (Влахия) прѣзъ фронтовитѣ линии. Но сега наскоро румънското правителство оттегли безъ никакви мотиви взетото задължение, и днесъ постоянно отлага прѣговоритѣ за освобождаване прѣзъ Швеция на интернираните. Тая е причината, която кара германското императорско правителство да прѣнесе вънъ отъ отечеството имъ заложницитѣ-румъни.

Централнитѣ сили, които винаги сж се рѫководили отъ хуманитарния принципъ, не ще отплатятъ съ сѫщата монета за ужаситѣ, създадени или толерирани отъ румънското правителство. Заложницитѣ ще бждатъ само прѣнесени вънъ отъ отечеството имъ. Мѣстностьта, дѣто ще бждатъ интернирани, има здравъ климатъ и тѣ ще иматъ пълна свобода да се движатъ изъ града. Тѣ ще могатъ да се издържатъ, както желаятъ, отъ собственитѣ си срѣдства. Тѣ ще могатъ свободно да кореспондиратъ съ сѣмействата си и ще могатъ да получаватъ пари. Сега зависи отъ румънското правителство въ Яшъ, като освободи поданницитѣ на централнитѣ сили, отвлѣчени въ Молдова, да възвърне свободата и отечеството на румънитѣ, които сега сж отведени въ чужда страна".

Упоритата неотстѫпчивость на румънското правителство, която прѣдизвика взетитѣ едва напослѣдъкъ репресивни мѣрки, възмути дори и видни румънски политически дѣйци, останали въ окупираната румънска територия. Така, г. Ал. Маргиломанъ, шефъ на румънската консервативна партия, въ писмо съ дата 23 януарий т. г., печатано въ румънския в. „Lumina", бр. 54 отъ 25 октомврий т. г., се застѫпва енергично прѣдъ румънския краль, да бждатъ освободени интернираните поданици на централнитѣ държави, за да се прѣдотвратятъ репресивнитѣ мѣрки отъ противната страна. Г-нъ К. Стере професоръ отъ Яшкия университетъ и виденъ членъ на румънската либерална партия, въ уводна статия, озаглавена „Румънското правителство и въпроса за интернираните", печатана въ бр. 52 отъ 23 октомврий на неговия органъ в. „Lumina", протестира противъ провокаторското поведение на яшкото правителство съ слѣднитѣ думи: „Какво оправдание може да има задържането въ Молдава на интенираните чужденци, взети отъ тукъ? — Гаранция? Каква гаранция може да бѫде това, когато противникътъ има подъ своя власть 2/3 отъ територията на държавата ни? — Защо тѣзи безконечни прѣговори, които вѣчно започватъ, за да бждатъ отново прѣкжснати? — Защо това протакане на агонията въ срѣдата на толкова сѣмейства? — Защо толкова изтезание за стотици и хиляди невинни?"

4. Най-сетнѣ, за да се установи пълната безосновность на румънския протестъ, съ който свършва съобщението на Лондонската легация, ние посочваме на факта, че прѣдизвикани отъ румънската неотстѫпчивость и жестокость репресивни мѣрки сж били приложени, споредъ цитираното съобщение на германската военна администрация, много по-късно отъ датата на румънския протестъ. Лондонската румънска легация, слѣдователно, въ съобщението си отъ 11 октомврий протестира противъ едно прѣдполагаемо отвличане на румъни и поради туй твърдѣнието ѝ, че мнозина отъ тѣхъ били изложени на най-голѣма мизерия, че умрѣли и че били докарани до просешка тояга, трѣбва, да бѫде окачествено като недобросъвѣстна измислица, прѣдназначена да заблуди европейското обществено мнѣние.

П. Тодоровъ.

Румънска низость.

Прѣди нѣколко седмици мина съвсѣмъ незабѣлѣзано едно събитие, заслужаваше нашето внимание. Единъ само вѣстникъ хроникира, че графъ Тиса участувалъ на едно маджарско събрание, което се занимало съ лансираното прѣдложение на букурешкитѣ политици за лична уния на Румъния съ Австрия и Унгария подъ скиптъра на Хабсбургитѣ. Важно е взетото по тоя случай рѣшение въ маджарското събрание, което отхвърлило включването на Румъния въ личната Австро-Унгарска уния и настояло за по-скорешното прилагане на прѣпоржчаната по рано охранителна мѣрка на маджаро-румънската граница, състоящо се главно въ два пункта: ректификация на карпатската линия, чрѣзъ присъединяването къмъ Унгария извѣстни стратегически височини и размѣстване на граничното население, чрѣзъ колонизирането съ маджари единъ широкъ граниченъ поясъ, които, въ форма на компактна маса, да служатъ като стражъ срѣщу евентуални румънски нападения въ бждащо. Ние добрѣ схващаме интимнитѣ побуждения на събранието за вземането на тая резолюция, обаче не е врѣме да ги изнасяме и обсѫждаме днесъ. Важно за насъ е самото лансирано прѣдложение съ огледъ на поведението на букурешкитѣ политици.

Прѣди всичко бие въ очи факта, че вчерашнитѣ министери, побили отъ Букурещъ сж загубили своя политически компасъ и сж се рѣшили да скъсатъ съ Яшкота правителство. А това е, ако не недостойно, най малко некоректно. Защо тия политици при нещастието на своя народъ сж загубили своя умъ? Не доказва ли това, че тѣ сж недостойни народни вождове, които при първия ударъ сж готови да скъсатъ съ своята история и съ националното си минало? Виждайки Румъния изгодна да изиграе миротворната роль, която безъ свѣнь тѣ и тѣхнитѣ политически съратници бѣха ѝ приписали, букурешкитѣ държавници, вѣрни на своята подлость, днесъ търсятъ другъ изтъ, който злѣ ги характеризира.

И знаете ли, защо всичко това се прави? Единствено, за да се отклони политическата отговорность, която тѣ носятъ за нещастието на своето отечество. Тѣ бѣгатъ отъ народния сждъ и се стрѣмятъ, чрѣзъ недостойни срѣдства, да спасятъ положението на Румъния и да загладятъ срамното впечатление, което направи изневѣрата къмъ съюза, за скъсването връзкитѣ, съ което допринесоха много, наредъ съ официалнитѣ кръгове Викътъ противъ Австро-унгария и България бѣ общъ и прѣдъ печалния финалъ прѣстѫпление прави оня държавникъ, който дезертира.

Мамятъ се букурешкитѣ държавници, че съ подлости мѫже да се елиминира България, която запечати зъ кървитѣ си своята вѣрность въ съюза на централнитѣ сили. Немощни на полето на честьта да изигра-

тъ зададената си роля на ржководители на Балканитѣ, тѣ се стремятъ чрѣзъ сътрудничеството на нашитѣ съюзници — Австрия и Унгария, съ влизането на Румъния въ личната имъ уния, да продължатъ пътя на своитѣ химери. Резултата отъ безумно обявената отъ Румъния война за Трансилвания, за мътната Тиса, за Русе—Шуменъ—Варна ще наложи своя отпечатъкъ неминуемо. На постъпкитѣ на румънскитѣ държавници отъ Букурещъ унгарския народъ даде своя недвусмисленъ отговоръ: съ Юда не щемъ уния; държимъ здраво на своитѣ права, извоювани съ кърви по карпатскитѣ висини. Редътъ е да чуятъ и нашия отговоръ: погребете за винаги илюзиитѣ си за игране ржководна роля на Балканитѣ; съ подлости не можете си възвърна Добруджа, която въ миналото бѣ отнета отъ своето общо отечество — България. Нѣма защо да скърбите. Вие не примѣрихте своитѣ сили прѣди да се намѣсите въ свѣтовния пожаръ и искахте да гълтнете голѣмъ залъкъ, който ви задуши.

На Румъния остава да се тѣши съ вѣрата си, че не иска да я вазоваватъ балканска държава. Въ миналото тя се свѣнѣше отъ това име и нѣма причини да не държи сега на това.

Добруджанци! фонда „Добруджа“ е прѣдназначенъ изключително за националната ни кауза.

Военни новини.

5 XI. 1917 г.

Македонски фронтъ. Въ завоя на Черна | обезпокоителна стрѣлба. На източния брѣгъ на Вардара силния неприятелски огънь, съ малки прѣкъсвания, продължи прѣзъ цѣлия день и прѣзъ нощьта, като отъ врѣме на врѣме се прѣвръщаше въ барабанещъ. Къмъ 1 часа сл. пл. противникътъ атакува съ нѣколко дружини нашитѣ позиции южно отъ с. Стояково. Тази атака бѣше напълно отбита отъ нашия артилерийски огънь, а отъ части и въ бой отъ близко разстояние. Загубитѣ на противника сѫ значителни. Западно отъ Сересъ наши разузнавачи доведоха плѣнници англичани.

Добруджански фронтъ. Слаба огнева дѣйность.

Западенъ воененъ театъръ. Група армии на баварския прѣстолонаслѣдникъ. Въ Фландрия артилерийската дѣйность, поради неясното врѣме, едва се засили по вечеря и то главно по рѣката Изеръ. Прѣзъ нощьта имаше, както тамъ, така и по бойния фронтъ, между гората Хутъ Хулстера и канала Копино—Ипернъ, силенъ обезпокоителенъ огънь. На много пъти англійскитѣ разузнавателни отдѣления нападнаха, но бидоха навсѣкждѣ отблъснати. При другитѣ армии, вслѣдствие мъглата, изобщо имаше слаба бойна дѣйность.

Италиянски фронтъ. Германскитѣ и австрийски дивизии прѣминаха съ бой срѣдния течение на р. Тагиямето и продължаватъ да напрѣдватъ. Отъ разбититѣ тамъ италиянски бригади, бидоха взети повече отъ 6000 плѣнници и голѣмо количество орждия.

Българи! Не забравяйте, че Добруджа е хълка на нашето отечество.

Изъ чуждия и нашия печатъ.

Балфуръ за България.

Въ Камарата на общинитѣ Ноелъ Бъкстонъ е прѣдизвикалъ англійския министъръ на външнитѣ работи да направи изявления върху промѣнитѣ на Балканския полуостровъ и Австро Унгария. Балфуръ не се е съгласилъ съ Бъкстона, че България трѣбва да излѣзе неомаломощена отъ войната. Това би прѣдизвикало нови войни, казалъ англійскиятъ министъръ на *външнитѣ работи. Той не е пропустналъ да каже, че* България се бие противъ Англия и противъ цѣлото съглашение. Има други страни които Балфуръ би желалъ да излѣзатъ неомаломощени, а именно Гърция, Сърбия и Румъния, съюзници на Съглашението. Послѣднитѣ не отричатъ право на съществуване за България. *Съглашението не може да измѣни на онія, които се* биятъ рамо до рамо съ него. Това сѫ изявленията на Балфура, както ни ги прѣдава Кореспонденцъ-бюро.

Ако мисълта на Балфура е, че България трѣбва да бѫде оставена въ ржцѣтѣ на своитѣ съсѣди, съюзници на Съглашението, ние знаемъ тѣхнитѣ желания, ние знаемъ доколко тѣ „желаятъ да видятъ България да излѣзе неомаломощена отъ войната“. По тоя въпросъ нѣма и не може да има двѣ мнѣния у насъ. Букурещкитѣ прѣговори бѣха прѣди четири години; ние ги помнимъ съ всичкитѣ имъ подробности. Нѣма друго събитие, което да е направило по-силно впечатление и да е оставило така дълбоки и неизличими слѣди у насъ. Тѣ останаха като наслойка надъ всички по-рани впечатления въ българската душа. Тѣ покриха и споменитѣ отъ турското робство, които Балфуръ сега чо-върка. Тѣ заловиха и други чувства, които сѫщо англійскиятъ министъръ се опитва да раздвижи. Букурещкия миръ ни даде мѣрката, съ която сѫдимъ за нашитѣ близки и далечни за Съглашението и Съюза, за Европа и свѣта, за приятели и врагове. И казъвато да е косвенъ и далеченъ намекъ за него, за обстановката, за държавитѣ, които ни разпнаха въ румънската столица, за великитѣ сили, които стоеха съ скрѣстени ржцѣ прѣдъ зрѣлището, когато единъ малъкъ народъ бѣше ограбванъ — всичко това у насъ буди ужасъ, прави да настръхватъ коситѣ ни, възкръсва като призракъ, нечовѣшнитѣ страдания. Още въ нашитѣ уши кънтятъ, като погребаленъ звонъ, думитѣ на тогавашния англійски министъръ на външнитѣ работи Едуардъ Грей; той каза: „Който иска ревизия на Букурещкия миръ, нека бѫде готовъ да изтегли меча“. И България направи това не само за ревизия, а за да го унищожи.

Балфуръ трѣбва никакъ да не познава българската душа, за да допуска, че България би се оставила втори пътъ въ ржцѣтѣ на своитѣ палачи! И слава Богу, *събитията сѫ толкова, толкова далече!*

Балфуръ смѣта, ако бѫде удовлетворена България, това ще прѣдизвика нови войни на Балканския полуостровъ. Събитията говорятъ обратното. Тъкмо защото не бѣше удовлетворена България, тъкмо за това тя се намѣси въ свѣтовната война, която може-би щѣше да се избѣгне, ако не бѣ Букурещкия миръ. Французкиятъ финансистъ Вуске, който дълги години е живѣлъ въ България и я познава основно, написалъ е история на българския народъ, въ една своя рѣчь, държана неотдавна въ Парижъ, намира, че свѣтовната война би се избѣгнала ако не бѣше Берлинския и Букурещкия миръ и прѣдупрѣждава свѣта и Франция, че въ интереса на бѫдещия миръ България, която иска само своето национално обединение, трѣбва да бѫде удовлетворена.

В. „Прѣпорецъ“.

Изъ чужбина

(В. Т. А. и радиотелеграфа).

Изъ разгромена Русия. Петроградъ. Правителството забрани съ заповѣдь на дирекциитѣ на фабрикитѣ и заводитѣ да налагатъ на работницитѣ парични глоби.

Желѣзничаритѣ отъ трансбайкалската и амурската линии обявиха стачка.

Прокурорътъ при Киевския сѫдъ увѣдоми правителството, че *украинската рада и украинския главенъ* секретариятъ образуватъ специална армия отъ украинска казаци.

Прѣдвидъ на постоянитѣ слухове за прѣдстоящ въоржена акция на болшевикитѣ, петроградското военно губернаторство заповѣдва днесъ да се взематъ *мѣрки за обезпечване и запазване на реда. То прѣдписа* на столичния гарнизонъ да окаже силна помощь на гражданскитѣ власти; прѣзъ сѫщия день нѣколко отдѣления отъ петроградския гарнизонъ пристигнаха въ щаба на петроградската областъ съ блиндирани автомобили и заявиха, че сѫ готови да подържатъ правителството.

Вѣстницитѣ съобщаватъ, че, поради кризата въ горивото, министерство на пътищата и съобщенията заповѣдало, начиная отъ 23-ноември, да се чамали прѣвоза на пътници по всички желѣзнопътни линии, като запази за всѣка линия само по два влака дневно.

Правителството позволи на всички политически емигранти да се завърнатъ въ Русия.

Министрътъ на войната прѣдписа редица мѣрки имащи за цѣль незабавното прѣустройството на всички войски въ тила.

Лондонъ. На „Таймсъ“ съобщаватъ отъ Петроградъ: Милицията не може да поддържа реда въ града. Въ недѣля станаха безредици. Нѣколко лица бидоха линчувани. Анархията въ страната постоянно се увеличава. Въ много градове и полски околии биде обявено военно положение.

Новочеркезкъ. Конгресътъ на мѣстнитѣ военни прѣдставители привърши работата си. Той иска отъ правителството по-скорошното завършване на войната и издаване на закони, които да могатъ да закрѣпятъ републиканската държавна наредба.

Международна конференция за военоплѣнницитѣ и гражданскитѣ плѣнници. *Копенхагенъ. На 15 октомври* се събра въ Копенхагенъ, подъ почетното прѣдсѣдателство на принцъ Валдемаръ, международна конференция за военоплѣнницитѣ, въ която взеха участие прѣдставители на германското, австроунгарското и румънско правителства, както и прѣдставители на датския и шведския червенъ кръстъ. Днесъ конференцията свърши работитѣ си, които се водиха съ голѣма благосклонность, за да се постигне уреждането на положението и да се облегчи участьта на нещастнитѣ военоплѣнници. Постигнатитѣ отъ конференцията резултати сѫ вни-

Д. Кацевъ.

Милувкитѣ на враговетѣ.

(Разказъ изъ дритѣ по освобождаването на Добруджа.)

Боже кой, това ли е народа, който бѣснѣеше противъ „варварния“ българинъ? Това не сѫ варвари това сѫ нѣкакви вандали съ душа на дивици, които само въ кръвьта и сълзитѣ на своитѣ врагове намиратъ минутно потушаване на своитѣ свѣтски страсти. Това бѣха хора побѣснѣли обезумѣли отъ пиянство и разбулени отъ най мръсникитѣ клевети ка своитѣ родители. Това е цвѣта на румънската интелегенция: офицеритѣ ето тѣ сѫ примѣръ — великъ примѣръ за подражание. Погледнете какъ този въздебелъ майоръ най безсрамно съблича невинната дѣвица за да търси въ голотата ѝ тайна кореспенденция съ България. Погледнете, генералъ Марку какъ свойски удря плѣсница на двѣ ученички, които се молятъ за тѣхния невиненъ баща.

Какъ единъ генералъ!.. това минава границитѣ на човѣшкото достолѣние и Асперухъ съ кръвясали очи и почти омаломощена душа насочи револвера къмъ гърдитѣ му.

— Моля ти се, господине, недѣй... недѣй мръсни оржжието си въ този скотъ. Българинъ съ и не си тукашенъ... виждашъ страдаме... но по-лошо... ако го застрѣляшъ Тулча заедно съ всичко българско ще бѫде разваленa... тожко ни...

Аспарухъ отпуска ржката си, изгледа старата жена, *която му говорѣше и съ наведена глава тръгна* къмъ дома си. Сценитѣ бѣхѫ тъй сърдцераздерателни, че му се зазивяше свѣтъ.

Прѣдъ него се прѣдстави въ пълна *агония* мобилизацията въ България прѣзъ 1912 год.

Варвари, които отиваха да се биятъ съ вѣковния си угнетитель и дава пълна свобода на угнетителитѣ си, а тукъ: кой угнетяваше румънцитѣ? Кой имъ прѣчеше на сѫществуванието? Мигаръ умразата имъ къмъ България трѣбваше да се излѣе надъ тия беззащитни жени и дѣца? Нали тия българи сѫ румънци? Нали винаги румънскитѣ държавници скриваха истината отъ очитѣ на свѣта като отричаха сѫществуванието на българи въ Добротица? Защо е тогава този бѣсъ върху тия „румънци“?

Края на владичеството. Кучето прѣди да побѣснѣе, охапва господаря си.

— Щѣ бѫдешъ отмъстенъ нагнано за това поругание надъ българското име, изрева Аспарухъ и влѣзе въ стаята при жена си, която застанала на колѣнѣ прѣдъ иконостаса отправѣше топли молитви къмъ Бога.

Отъ изкривеното лице, Лена разбра страданията на Аспаруховата душа и, вмѣсто да разчопля тази нова рана, тя се хвърли въ обятията му и само зарида.

— Ридаешо и той. Какво можеше да направи повече отъ това? Той бѣше самъ, при това дезертьоръ, довчера приятель на бащинитѣ си и неговитѣ врагове...

Сълзи горчиви и тежки, които като огнена пещь разтапятъ кѫдѣто падатъ. Това бѣхѫ сълзитѣ — изплаканитѣ сълзи на цѣлъ народъ, който е виновенъ само за това, че отъ вѣкове се нарича българинъ; *защото е билъ великъ и великъ е; защото всички сѫ* треперели прѣдъ неговата искреность и сила и трепетятъ; защото неубодано е мразилъ коварнитѣ си съсѣди и ги мрази — мрази ги за мръсницитѣ имъ и коварни дѣла.

IV.

Аспарухъ още прѣзъ деня рѣши да обиколи къмъ Бабадагъ, за да може и опрѣдѣли дритѣ за бѣгство въ България. По шосето до Бабадагъ се разигравахѫ сѫщитѣ сцени, какво и въ Тулча. Зглавѣка пътницитѣ обискирваха ги, обираха ги и най безцермоно отвличаха въ Тулча, за да *напълнятъ затворитѣ и баракитѣ край* пристанището.

На нѣколко пъти залавѣха и Аспаруха, който едва се отърваше съ своя руски паспортъ.

Сърцераздирателни писаци и викове за помощь. Аспарухъ се намѣри въ разбѣснувано море, което разнебитва кораби и параходи, хвърля хилади жертви за храна на изгладнелитѣ акули и морски чудовища и самъ, оставаше самъ вѣрдъ разбѣснелитѣ вълни на пиянитѣ румънски стражари, които подготвѣха разбиване на кораба въ гранитнитѣ скалисти гърди въ сѫщитѣ тил, които изнемогваха отъ тѣхния гнѣвъ.

Групи влачени по единъ най мръсенъ начинъ срѣщахѫ и отминаваха замѣмелия Аспарухъ. Той искаше да заговори съ тия нещастни жертви — изкупителни жертви за величието на България, но езикътъ му залѣпналъ за небцето не се мърдаше, волята бѣше отслабнала, нѣкаква тежка горещъ топка се прѣтъкаше съ ужасна бързина отъ главата до гърдитѣ, подѫмаше се, удрѣше се съ главоломна бързина въ мозъка и пакъ се връщаше къмъ сърдцето и то въ *принусъ* бие бие, ще се пръсне. Дохаждаха моменти да вика, да ридае, може би, ще му олекне... Той иска да заплаче, сълзитѣ ще омекотятъ езика и ще може да говори съ тия влачени като послѣдни разбойници негови братя, отдѣлени отъ жени и дѣца, майки и баци, *братя и сестри* безъ да знаятъ кѫдѣ сѫ *отвлѣчени*, кѫдѣ ще изгниятъ тѣхнитѣ мили тѣла, кѫдѣ ще витаятъ тѣхнитѣ сѫщия души не скрепили послѣдната раздѣла съ цѣлувката на прощката.

Вторачилъ очи, той гледаше на дължъ и на ширъ, и само едно виждаше: поругание и варварство.

Измина дългия пътъ почти въ безвѣсть. Прѣдъ Бабадагъ внезапенъ викъ го стресна. Низко отъ пътя въ една градина румънски стражаръ бѣше настигналъ едно 12 годишно момиче, което се защищаваше викаше, ала ненаситниятъ звѣръ не го пущаше. Съ единъ скокъ отъ файтона Аспарухъ се намѣри прѣдъ похитителя и съ единъ замахъ на тежката си ръка направи го неспособенъ да върши нови по-мерзки прѣстѫпления (Слѣдва)

сани въ заключителния протоколъ и се отнасятъ до слѣднитѣ точки: размѣна на инвалидитѣ и на извѣстни категории отъ санитарния и административенъ персоналъ, както и на гражданскитѣ плѣнници; интерниране въ неутралнитѣ страни; общо третиране условията за работата на военноплѣнницитѣ; допускане на неутрални делегати и на милосердни сестри; продоволстване на военноплѣнницитѣ отъ специална комисия, подъ ръководство на единъ неутраленъ червенъ кръстъ и пр. Прѣдставителитѣ на воюващитѣ сили въ конференцията се съгласиха да прѣпоръчатъ на респективнитѣ си правителства да одобрятъ разнитѣ спогодби и, ако е възможно, тѣзи спогодби да бѫдатъ приложени, колкото е възможно по-скоро, даже прѣди да е станало формалното имъ одобрение.

Графъ Чернинъ въ Берлинъ. Виена. По устно съгласие съ германския секретарь на външнитѣ работи фонъ Кюлманъ прѣзъ врѣме на послѣдното му прѣбиваване въ Виена, министрътъ на външнитѣ работи графъ Чернинъ ще замине на 4 ноември вечерьта за Берлинъ. Такъ той ще има случай да се срѣщава съ новия имперски канцлеръ графъ Хертлингъ, който, както е извѣстно, въ качеството си на баварски министъръ-прѣдседатель, взказа почитанията си на императорската и кралска двойка и направи посѣщение на графъ Чернинъ.

Праздни италиянски упевания. Лугано. Италиянскитѣ министъръ прѣдседатель г. Орландо изпратилъ до г.г. Уйлсонъ, Лойдъ Джорджъ и Пенлеве телеграми, въ които изказва симпатиитѣ и вѣрата си въ солидарностьта на съюзницитѣ, както и увѣрение за отбилностьта на Италия.

Маура отказва да състави кабинета. Мадридъ. Маура отказа да се натовари съ съставянето на кабинета. Краля повика отново Гарсия Прето.

Французкиятъ министъръ-прѣдседатель и генералъ Петенъ били пакъ въ Англия. Парижъ. Французкиятъ министъръ-прѣдседатель и генералъ Петенъ се завърнаха въ Франция слѣдъ едно непродължително посѣщение въ Англия.

Изявления на Керенски. Лондонъ. На агенцията „Райтеръ“ съобщаватъ отъ Нюйоркъ. Прѣзъ врѣме на единъ разговоръ съ г. Керенски, кореспондентътъ на „Асошиейтедъ пресъ“ въ Петроградъ привлѣкалъ вниманието на Керенски за противоречивитѣ съобщения, които се получавали въ Америка за руснитѣ работи. Кореспондентътъ попиталъ дали Русия по настоящемъ е вънъ отъ войната. Керенски отговорилъ съ смѣхъ: „Този въпросъ е смѣшенъ. Русия взема едно твърдѣ голѣмо участие въ войната; тя воюваше, когато Англия се още готвѣше, а Америка бѣше зрителка. Тя спаси Англия и Франция. Всички, които претендиратъ, че Русия е оставена на страна, ималъ кяса памятъ. Ние воюваме още отъ началото и сега сме изтощени. Ние имаме прочие, право да искаме съюзницитѣ да взематъ на плѣщитѣ си най-голѣмата часть отъ товара“.

Венизелосъ въ Парижъ. Лугано. Споредъ Солунската агенция на печата, Венизелосъ отивалъ въ Парижъ за да прѣдставлява Гърция на междусъюзническата конференция.

Римъ. Венизелосъ отплува въ сѫбота за Парижъ.

Генералъ Фокъ, командующъ англо-френската армия въ Италия. Бернъ. Швейцарскитѣ вѣстници се научаватъ отъ Парижъ че генералъ Фокъ е опрѣдѣленъ да командува англо-французката армия въ Италия.

Холандскитѣ параходи отказватъ да пѫтуватъ. Ротердамъ 6. Холандски парахода, които трѣбваше да отплуватъ на 31 октомврий прѣзъ нощьта за Англия останаха, защото матросите сѫ се отказали да пѫтуватъ, безъ да бѫдатъ придружавани отъ военни параходи.

Буря въ Гърция. Атина Силна буря опустошила островъ Пакфосъ.

Обрана гробница въ Полтава. Стокхолмъ, в „Стокхолмскитинденде“ съобщава, че прочутата Шведска гробница при Полтава била ограбена, като сѫ биля задигнати главнитѣ и сребърни вѣнци, които сѫ били поставени прѣзъ 1909 год., въ деньтъ на юбилея отъ 200 годишнината отъ битката при Полтава.

Хроника

Облѣкло за войницитѣ. На офицеритѣ и войницитѣ, идещи и отиващи на фронта, ще се даватъ купони за купуване на платъ за долно облѣкло отъ районитѣ комитети, ако докажатъ съ открититѣ си листове прѣдъ послѣднитѣ, че идатъ или отиватъ на фронта. Купонъ за повече отъ два комплекта не може да се даде на едно лице.

За гоститѣ на София. Специална комисия при министерството на Вѫтрѣшнитѣ работи имала заседание, въ което се занимала съ въпроса за изселването на всички лица, дошли въ София слѣдъ мобилизацията съ цѣль на по-конфортенъ животъ и съ цѣль на спекулация.

За стокитѣ въ Ромъния. Делегатитѣ на софийската търговска камара по издирването на българскитѣ стоки въ Ромъния сѫ открили въ Плоещъ нови стоки, между които и бирени шишета. Обаче, въ послѣдствие тѣзи стоки сѫ се оказали повредени.

Държавнитѣ помощи. Централнитъ комитетъ за подпомагане войнишкитѣ сѣмейства е рѣшилъ да внесе въ настоящата сесия на Народното събрание едно искане да се измѣни чл. 3 отъ закона за подпомагане бѣднитѣ войнишки сѣмейства, споредъ което за напрѣдъ дневната помощь на лице да се увеличи на 50 ст., вмѣсто до сегашната 40 ст.; мѣсечнитъ размѣръ на помощьта за едно 4 и повече членно сѣмейство да не прѣвишава 60 л., вмѣсто 45 л.; нито да бѫде по-малка за едно лице отъ 20 л., вмѣсто 15 л. Ако сѣмействата иматъ нѣкакви приходи (налични пари, рента, храни и съестни продукти, земедѣлски произведения, наемъ, надница и др.) и тия приходи сѫ по-малко отъ 50 ст. дневно или 720 л. годишно, то да се попълва съ 10 ст. дневно или мѣсечно до размѣра отъ 20 до 60 лв. Дребнитѣ и непостоянни приходи нѣма да се прихващатъ.

Храни за посѣвъ. Наредено е до резервнитѣ магазини да се отпускатъ на населението храни за посѣвъ. Военнитѣ агрономи и останалитѣ органи на Дирекцията ще слѣдятъ да не се злоупотрѣбява съ хранитѣ, отпуснати за засѣване.

Кожени материали се отпускатъ само на районитѣ комитети. Забранява се на послѣднитѣ да издаватъ разрѣшения за закупуване на кожени материали.

Градобитнината. Започнато е отъ 1 ноември изплащането на застраховкитѣ по градобитнината, които възлизатъ на 700 хиляди лева. Изплащането ще става изцѣло.

Помощь за българскитѣ плѣнници въ чужбина. Господа Н. Колищърковъ и Н. Цвѣтковъ извѣстни банкери отъ София, сѫ внесли въ министерството на Външнитѣ работи двѣ хиляди лева съ молба да бѫдатъ прѣдадени на Българското дружество въ Женева за подпомагане на българскитѣ плѣнници въ чужбина. Гражданитѣ, които биха желали да послѣдватъ високоблагородния и патриотиченъ примѣръ на г-да Н. Колищърковъ и Н. Цвѣтковъ, могатъ да внасятъ подаренитѣ суми въ министерството на Външнитѣ работи, което ще ги прѣпраща по назначението имъ.

За желающитѣ да учатъ търговия. Темишварското търговско училище ще приема тази година, освѣнъ шестъ стипендиянтни българчета на свои разноски, още и ученици желающи да слѣдватъ и се издържатъ на свои срѣдства. За пансиона на сѫщото училище се плаща 1440 крони годишна такса. Подробни свѣдения за условията на постъпване и други се даватъ въ Софийската Търговска Камара.

Вечерни и недѣлни училища въ Сѣверна Добруджа. Прѣзъ м. октомврий сѫ открити вечерни училища за мѫже и недѣлни за жени въ слѣднитѣ села: Доленъ-Иримликъ, Паша-Кѫшла, Малъкъ-Гаргалъкъ, Кара-Харманъ, Тузла, Канлж-Буджакъ и Иванъ-Чешме, Кюстенджанско, въ Армутлий и Камберъ, Тулчанско. Тия училища се посѣщаватъ отъ около 1000 мѫже и жени. Изучаватъ българско четмо и писмо, смѣтане, българска история и география. Прѣзъ ноемврий, слѣдъ привършването на полската работа, ще се открятъ такива училища въ всички села и градове, дѣто има български учители. Населението посрѣща съ голѣма радость откриването имъ и масово ги посѣщава.

Търси се. Бабадашко околийско комендантство обява че търси лицето Гявуръ Али, родомъ отъ Акроболъ-Турция, съ отличителни черти: ръсть срѣденъ, лице обикновенно черно, брада бръснатa, коса и мустаци черни, 25 годишенъ. Облѣченъ е съ скъсана черна антерия, черни панталони и съ калпакъ. Говори турски, а по-малко български и германски.

Добруджанци, разпространявайте вѣстникъ „Добруджа“

ОБЯВЛЕНИЯ

ДОБРУДЖАНЦИ

Най-голѣмъ изборъ отъ училищни принадлежности и ПОМАГАЛА, учебници отъ автори и издателства за ВСИЧКИ ОСНОВНИ И ПРОГИМНАЗИАЛНИ училища Тетрадки разни линировки и качества хартии, блокчета за свободно рисуване.

Всички видове пастели, водни и блажни бои

Ръководства и упѫтвания за прѣподавателитѣ по всички прѣдмети и автори

Складове на всички литературни четива за училищни библиотеки и учащата се младежъ отъ издателствата Всемирна, Образователна, Биографическа, Художествена, Класическа, Мозайка, Самообразование, Мишайковъ, Лесичковъ, Дановъ, Ефр. П. Христовъ, Футековъ и Миладиновъ. Рѣчници и правописи на чуждитѣ думи въ български езикъ. Нѣмски, френски граматики, христоматии и разговорници.

Мастила, тетрадки, пера, линии четвъртити и плоски, трикѫгълници, транспортири, пергели. Музикални, индигови, попивателни, бѣли чисти и чертани хартии. Подлистници, тевтерчета, бѣлѣжници, пликове. най-голѣмъ изборъ

уредя всички училищни, частни и обществени библиотеки

Съ най-износни цѣни

Книжарница — ВИНАРОВЪ — Добричъ

7—10

Важно за гр. Добричъ!

ВЪ ВѢСТНИКАРСКАТА АГЕНЦИЯ „КУРИЕРЪ“

на

Менко Н. Бакърджиевъ

ГР. ДОБРИЧЪ

ул. „Мария Луиза“ № 9,

Приема реклами, обявления, годежни и сватбени извѣстия, скръбни вѣсти, панахиди, благодарности и други подобни

за „Добруджа“

и всички други софийски вѣстници и списания съ най-износни цѣни.

Въ агенцията се продаватъ всички български вѣстници и списания, има на разположение всички излѣзли до сега броеве отъ в. „ДОБРУДЖА“.

записва абонати на в. „Добруджа“.

НАСТОЯТЕЛЬ ЗА ГР. ДОБРИЧЪ

МЕНКО Н. БАКЪРДЖИЕВЪ

клонъ отъ Конзадитното вѣстникарско друж. „Куриеръ“.

9—10

Добруджанци! Незабравяйте, че бѫдащето на родината ни зависи отъ нашата кощна сплотеность.

Книженъ Складъ на фонда „ДОБРУДЖА“

Учебници:

1. Букварь и първа читанка отъ И. Самарджиевъ
2. „ „ „ М. Влайковъ
3. Читанки за II и III отдѣл. отъ Г. Балтаджиевъ
4. „ за II, III и IV отд. отъ Т. и М. Влайковъ
5. Смѣтанки за II, III и IV отдѣл. отъ А. Борнаковъ
6. Отечествознание за III отд. отъ Ал. Иордановъ
7. „ за III и IV отд. отъ М. Влайковъ
8. Природознание за III и IV отд. отъ А. Борнаковъ
9. Езиковни упражн. за II отд. отъ Каратодевъ
10. Българска история за III класъ отъ Ив. Пастуховъ

Ръководства за учители —

1. Практиката ни прѣзъ I и II учебна година отъ д-ръ В. Мановъ
2. Сборникъ за дѣтски забави, и. I и II отъ Д. Войчевъ
3. Практиката ни по природознание въ III отд. отъ А. Борнаковъ и Юрд. Савовъ
4. Утра и вечеринки отъ Ив. Андрейчинъ

Дѣтско четиво

1. Сп. „Звѣздица“ — отдѣлни книжки. 2) Библиотека „Дѣдови и бабини приказки“. 3) Сп. „Дѣтска радость“ —отдѣлни книжки.

Канцеларски и ученически потрѣби

Дневници съ материлни книги. Училищни бюджетни бланки. Приходни, разходни и квитанционни книги Разни видове тетрадки, моливи, пера, мастила, пликове и др. Разни формуляри и бланки за общинскитѣ и войсковитѣ канцелярии.

Ликоветѣ на народнитѣ дѣйци, портретитѣ на царя и пр.

Издание на фонда „ДОБРУДЖА“ Военна печатница — Бабадаг Директоръ Драгомиръ Поповъ.